

Overheidsvoorlichting op school

D66-voorman Pechtold heeft kamervragen gesteld over de voorlichtingscampagne die het Ministerie van Buitenlandse Zaken op scholen voert betreffende de Nederlandse deelname aan de ISAF-missie in Afghanistan.¹ 'Deelt u de opvatting dat het ongebruikelijk is dat ministeries hun eigen lespakketten gaan samenstellen om beleid aan de man te brengen?' Pechtold doelt op het digitale lespakket 'Vrede en veiligheid' dat sinds vorige week van de Buza-site gedownload kan worden.² Het is uitgebracht ter ondersteuning van de reizende theatervoorstelling 'Breekbaar Nieuws', die door Buza en NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking³) gesponsord wordt.⁴ Binnenkort wordt door het Kabinet beslist over de voortzetting van de Nederlandse militaire deelname aan de ISAF-missie na augustus 2008.⁵

Het lespakket is volgens Pechtold gewoon overheidspropaganda. In vreedstijd hoort dat in de klas niet thuis. Evenwichtige voorlichting is prima. Maar sinds wanneer maakt het ministerie lespakketten? Dat is de taak van gekwalificeerde historici en antropologen, aldus Pechtold.⁶ De tegenstanders van de Nederlandse deelname komen in het lespakket niet aan het woord. Wel werpt de docentenhandleiding relevante leervragen op en verwijst zij ook naar andere bronnen (zoals <http://afghanistan.startpagina.nl/>), waarbij als doel wordt gesteld dat leerlingen tot eigen kritische oordeelsvorming moeten komen. Maar om dat te bereiken moeten leerlingen en docenten zelf op onderzoek uitgaan, terwijl de gezichtspunten van de Nederlandse overheid in het lespakket zelf uiteen worden gezet.

'We zijn gewoon in oorlog, dat wordt er niet bij verteld,' aldus Pechtold.⁶ Dat is inderdaad het centrale issue bij het beoordelen van het Buza-lespakket. Als we in Uruzgan met een internationale vredesmissie bezig menen te zijn, dan had het Ministerie moeten streven naar een evenwichtig lespakket, samengesteld door een *breed team van onafhankelijke deskundigen*. Als we ons daarentegen niet zozeer aan een wederopbouw- maar aan een vechtmis­sie gecommitteerd hebben, dan valt gecentraliseerde overheidsvoorlichting te billijken. In tijden van oorlog moet de burger indringend door de rijksoverheid worden voorgelicht over het landsbelang! Het één of het ander dus. Maar evenals de ISAF-missie, is het huidige lespakket vlees noch vis.

Dit brengt me tot de volgende conclusie. De opstellers van het lespakket kunnen niet garanderen dat de inhoud evenwichtig met inachtneming van alle gezichtshoeken is samengesteld. Het is voor docenten dan pedagogisch onverantwoord dit lespakket aan leerlingen voor te leggen, zolang de opstellers de status van het lespakket niet hebben verduidelijkt, opdat leerlingen weten dat ze zich mogelijk blootstellen aan overheidspropaganda. Het lespakket moet worden voorzien van een *Voorwoord* waarin door de bewindslieden van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking wordt toegelicht dat het lespakket door hen is goedgekeurd, dat het hun zienswijze op (de context van) de ISAF-missie weerspiegelt en dat leerlingen eventuele afwijkende zienswijzen door eigen onderzoek zullen moeten inventariseren om tot eigen standpunten te geraken.

Wes Holleman
weblog onderwijs 21-8-2007
www.onderwijsethiek.nl

¹ <http://www.d66.nl/9359000/1/j9vvhc6cwgbojx9/vhnghyv7dtcf?ctx=vghpm7u9vdea>.

² <http://www.minbuza.nl/nl/actueel/nieuwsberichten,2007/08/Lespakket-over-Afghanistan.html>.

³ <http://www.ncdo.nl/index.php?page=137>

⁴ <http://www.breekbaarnieuws.nl/>.

⁵ <http://www.minbuza.nl/binaries/en-pdf/afghanistan-pdf/factsheet8a.pdf>.

⁶ http://www.volkskrant.nl/binnenland/article454120.ece/Pechtold_lespakket_Uruzgan_propaganda?source=rss